

ONTWERPBESLUIT

Wet natuurbescherming – weigeringsbesluit

Aanvrager :	Wösten juridisch advies namens Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. & Vereniging Leefmilieu
Aangevraagde activiteiten :	Verzoek om gehele of gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning (artikel 5.4 eerste en tweede lid Wnb) respectievelijk verzoek om toepassing aanschrijvingsbevoegdheid (artikel 2.4 eerste lid Wnb)
Datum ontvangst aanvraag :	28 maart 2023
Locatie :	Fortwijk 5 Vroomshoop
Datum beschikking :	14.07.2023
Kenmerk :	D2023-00000432
Zaaknummer :	2023-010730

Dit ontwerpbesluit is als volgt opgebouwd:

A.	ONTWERPBESLUIT.....	3
A.1	Verzoek.....	3
A.2	Ontwerpbesluit.....	3
A.3	Verzending.....	3
A.4	Procedure en zienswijzen.....	3
B.	OVERWEGINGEN BIJ HET ONTWERPBESLUIT.....	4
B.1	WEERGAVE VAN DE FEITEN.....	4
B.1.1	Verzoek.....	4
B.1.1.1	Beschrijving van de verzoeken.....	4
B.1.1.2	Onderliggende documenten.....	4
B.1.2	Bevoegdheid.....	4
B.1.3	Procedure.....	4
B.1.4	Bedrijfssituatie.....	4
B.2	BEOORDELING VAN DE VERZOEKEN.....	4
B.2.1	Toetsingskader.....	4
B.2.2	Toepasselijkheid artikel 6 lid 2 Habitatrichtlijn.....	5
B.2.3	Passende maatregelen.....	6
B.2.3.1	Ontwikkelopgave.....	6
B.2.3.2	Rijksbeleid.....	6
B.2.4	Afwegingsruimte.....	7
B.2.5	Stalemissies.....	8
B.2.6	Andere emissies.....	9

A. ONTWERPBESLUIT

A.1 Verzoek

Op 28 maart 2023 is namens Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. te Nijmegen en Vereniging Leefmilieu te Nijmegen (hierna: MOB/VL), verzocht om de natuurvergunning voor de veehouderij aan de Fortwijk 5 te Vroomshoop geheel of gedeeltelijk in te trekken. Ook verzoeken MOB/VL om toepassing van de aanschrijvingsbevoegdheid uit de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb)

A.2 Ontwerpbesluit

Wij zijn voornemens de verzoeken te weigeren. De motivering hiervoor is weergegeven in paragraaf B.

A.3 Verzending

Een exemplaar van dit ontwerpbesluit hebben wij verzonden aan:

- a. College van burgemeester en wethouders van de gemeente Twenterand;
- b. Omgevingsdienst Twente;
- c. Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. te Nijmegen;
- d. Vereniging Leefmilieu te Nijmegen;
- e. Vleeskalverhouderij Vroomshoop B.V.

A.4 Procedure en zienswijzen

Op dit ontwerpbesluit is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing. Dit ontwerpbesluit wordt zes weken ter inzage gelegd. Gedurende de ter inzagelegging kunnen belanghebbenden zienswijzen naar voren brengen. Daarna nemen GS een definitief besluit.

Uw zienswijze is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen:

- U zegt op welk voorgenomen besluit uw zienswijze betrekking heeft.
- U vermeldt in uw zienswijze welke opmerkingen u heeft bij het ontwerpbesluit.
- U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw zienswijze.
- U verstuurt de zienswijze op tijd.

U stuurt de zienswijze naar: Provincie Overijssel, team vergunningen, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

b.a.

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Deze brief is voorzien van een elektronische ondertekening.

B. OVERWEGINGEN BIJ HET ONTWERPBESLUIT

B.1 WEERGAVE VAN DE FEITEN

B.1.1 Verzoek

B.1.1.1 Beschrijving van de verzoeken

Op 28 maart 2023 is namens MOB/VL verzocht om met toepassing van artikel 5.4 lid 1 en lid 2 Wnb de natuurvergunning voor de veehouderij aan de Fortwijk 5 te Vroomshoop geheel of gedeeltelijk in te trekken, dan wel om maatregelen krachtens artikel 2.4 Wnb indien sprake is van intern salderen. Wij begrijpen het verzoek aldus dat ten aanzien van de stalemissies primair wordt verzocht om intrekking van de natuurtoestemming. Indien het bedrijf in werking is binnen een referentiesituatie die wordt ontleend aan een eerdere (milieu-)toestemming, dan verzoeken MOB/VL om stalemissies te beperken met toepassing van artikel 2.4 eerste lid Wnb.

Tevens is verzocht om maatregelen krachtens artikel 2.4 Wnb vanwege deze veehouderij indien ook sprake is van andere belangrijke emissies dan stalemissies, waaronder emissies als gevolg van het uitrijden van mest in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied.

B.1.1.2 Onderliggende documenten

- Verzoek tot gehele/gedeeltelijke intrekking d.d. 28 maart 2023;
- Ondertekende machtiging d.d. 1 maart 2023.

B.1.2 Bevoegdheid

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

B.1.3 Procedure

De procedure is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Gedeputeerde Staten van onze provincie hebben de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

B.1.4 Bedrijfssituatie

Op 14 juni 2017 is aan Vleeskalverhouderij Vroomshoop B.V. (hierna: vergunninghouder) aan de Fortwijk 5 te Vroomshoop een vergunning¹ verleend op basis van de Wet natuurbescherming voor het houden van 2.880 vleeskalveren. Er wordt geen weidegang toegepast.

De huidige activiteiten vinden binnen de vigerende vergunning plaats.

B.2 BEOORDELING VAN DE VERZOEKEN

B.2.1 Toetsingskader

Het toetsingskader voor intrekking van natuurvergunningen op grond van de Wnb heeft de Afdeling Bestuursrechtspaar van de Raad van State beschreven in de Logtsebaan-uitspraak van 20 januari 2021².

Op grond van artikel 5.4, eerste lid van de Wnb, kan een vergunning worden ingetrokken of gewijzigd als (c) de vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is verleend, of (d) de omstandigheden sedert het tijdstip waarop de vergunning is verleend zodanig zijn gewijzigd, dat deze niet, niet zonder beperkingen of voorwaarden, of onder andere beperkingen of voorwaarden zou zijn verleend, indien deze omstandigheden op het tijdstip waarop de vergunning is verleend zouden hebben bestaan.

---

¹ Kenmerk 2017/0219083

² ECLI:NL:RVS:2021:71

Op basis van artikel 5.4, tweede lid van de Wnb moet een vergunning worden ingetrokken als dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, lid 2 van de Habitatrichtlijn. Dit artikel voorziet in een permanente beschermingsverplichting en strekt ertoe dat passende maatregelen getroffen worden als verslechtering of significante verstoring van natuurwaarden dreigt. Allereerst moet worden vastgesteld of daarvan sprake is. Uit de Logtsebaan-uitspraak van de Afdeling volgt voorts dat het college van Gedeputeerde Staten beoordelingsruimte heeft bij de keuze van de te treffen nodige passende maatregelen. Dat betekent dat het college moet beoordelen of de intrekking of wijziging van de natuurvergunning als passende maatregel wordt ingezet, dan wel dat andere passende maatregelen (zullen) worden getroffen. Als de intrekking of wijziging van de natuurvergunning de enige te treffen passende maatregel is, dan moet de vergunning worden ingetrokken of gewijzigd.

Kiest het college niet voor de intrekking of wijziging van de natuurvergunning dan moet het college in het besluit tot afwijzing van een verzoek daartoe inzichtelijk maken op welke wijze het invulling heeft gegeven aan de beoordelingsruimte die het heeft bij de keuze van de te treffen passende maatregelen. Het college kan dat naar het oordeel van de Afdeling doen door uit te leggen welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd en wanneer verwacht wordt dat deze effectief zijn.

Over de toepassing van de aanschrijvingsbevoegdheid op grond van artikel 2.4 eerste lid Wnb is (nog) geen jurisprudentie. Gelet op de formulering van het wetsartikel en de wetsgeschiedenis gaan wij er van uit dat het bovenstaande ook van toepassing zal zijn op deze aanschrijvingsbevoegdheid.

B.2.2 Toepasselijkheid artikel 6 lid 2 Habitatrichtlijn

Uit het toetsingskader volgt dat eerst moet worden beoordeeld of sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn.

Daarvoor kan gebruik worden gemaakt van de Natuurdoelanalyse's (hierna: NDA's). Een NDA laat kortgezegd zien wat de huidige toestand is van het Natura 2000-gebied en of er extra maatregelen nodig zijn om de natuur te behouden en waar nodig te verbeteren. De analyses bevatten de best beschikbare feitelijke en wetenschappelijke kennis over de staat van de natuur. De verplichting tot het opstellen van NDA's vloeit voort uit de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (hierna: Wsn) en het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (artikel 1.12b en verder Wnb).

De NDA's die door de provincies zijn opgeleverd, worden getoetst door de Ecologische Autoriteit. Deze onafhankelijke organisatie gaat na of de NDA's de juiste informatie bevatten en de juiste beoordeling maken. Zo worden deze ingewikkelde inhoudelijke analyses door onafhankelijke experts nagekeken en beoordeeld. Het advies van de ecologische autoriteit is zwaarwegend en wordt door de opstellers verwerkt.

De stalemissies veroorzaken stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden:

- Vecht en Beneden Regge-gebied
- Engbertsdijkswenen
- Springendal & Dal van de Mosbeek
- Wierdense Veld
- Sallandse Heuvelrug
- Boetelerveld
- Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek
- Lemselermaten
- Borkeld

Het grootste effect vindt plaats op het Natura 2000-gebied 'Vecht en Beneden Regge-gebied'. Uit de NDA blijkt dat zeventien stikstofgevoelige habitats in het Natura 2000-gebied zijn beoordeeld met 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat verslechtering niet uit te sluiten valt. De instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied op de lange termijn zijn niet in zicht of er is nog niet voldoende informatie beschikbaar om te

onderbouwen dat de habitats niet verslechteren. Uit NDA's voor de andere gebieden blijkt dat voor habitats in die gebieden overwegend hetzelfde geldt.

Hoewel nog niet alle NDA's door de Ecologische Autoriteit zijn beoordeeld, staat ons inziens vast dat sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 6, tweede lid Habitatrichtlijn. Gedeputeerde Staten zijn derhalve verplicht om passende maatregelen te nemen om de stikstofdepositie te verlagen en dus is de intrekkingsbevoegdheid respectievelijk de aanschrijvingsbevoegdheid van Gedeputeerde Staten aan de orde.

B.2.3 Passende maatregelen

In het toetsingskader staat beschreven dat wij beoordelingsruimte hebben in de keuze van de te treffen passende maatregelen. Deze paragraaf beschrijft maatregelen die door de overheid zijn en worden genomen.

B.2.3.1 Ontwikkelopgave

De Ontwikkelopgave is een programma waarin wij sinds 2013 werken aan instandhoudings- en uitbreidingsdoelstellingen in de 24 Natura 2000-gebieden in Overijssel. De Ontwikkelopgave ligt vast in de Omgevingsvisie³ en wordt uitgewerkt in provinciale inpassingsplannen.

Het programma heeft een budget van circa 800 miljoen Euro, waarvan 300 miljoen provinciale middelen. De maatregelen worden in de meeste gevallen gerealiseerd op gronden die nu nog in agrarisch gebruik zijn. Na uitvoering van de maatregelen zal deze grond of fors beperkt worden in agrarisch gebruik of de bestemming natuur krijgen. Alle maatregelen die voorzien zijn in de Natura 2000-gebieden zijn zo goed als uitgevoerd. De externe maatregelen- die worden uitgevoerd buiten Natura 2000-gebieden - zijn deels uitgevoerd maar zitten voor het merendeel nog in planvorming (het gaat veelal om hydrologische maatregelen - systeemherstel). De ontwikkelopgave Natura 2000-gebieden loopt nog tot 2032. Dan moeten alle maatregelen zijn uitgevoerd.

Het Vecht en Beneden Regge-gebied bestaat voor een groot deel uit maatregelen binnen de bestaande natuur, oftewel interne maatregelen. Verschillende terrein-beherende organisaties voeren hier maatregelen uit op hun gronden. Daarnaast zijn er verschillende externe gebiedsprocessen langs de Vecht en de Regge. Deze bevinden zich in verschillende fasen: van planvorming (opstellen inrichtingsplan) tot realisatie. De deelgebieden Karshoek-Stegeren en Archermaten zijn inmiddels afgerond, Eerderhooilanden zal later dit jaar starten met de uitvoering.

B.2.3.2 Rijksbeleid

De Rijksoverheid heeft sinds het najaar van 2019 verschillende maatregelen getroffen die bijdragen aan reductie van stikstofemissies. De meeste daarvan waren gericht op het verkrijgen van stikstofruimte voor het stikstofregistratiesysteem, om daarmee bestaande situaties te kunnen legaliseren of om nieuwe activiteiten toe te staan. Uitzondering daarop is de snelheidsmaatregel die uit de Regeling natuurbescherming is gehaald en nu als bronmaatregel ten goede komt aan verlaging van de achtergronddepositie.

In een recente kabinetsbrief van 12 juni 2023⁴ heeft het kabinet de aanpak piekbelasting gelanceerd. Daarmee wil het kabinet "op korte termijn een aantal urgente doelstellingen realiseren: in de eerste plaats een forse vermindering van overbelasting op stikstofgevoelige natuur. Waar het kan worden de mogelijkheden benut om met prioriteit PAS-melders te legaliseren en vervolgens urgente maatschappelijke- en economische ontwikkelingen mogelijk te maken. De aanpak biedt een groep van circa 3000 ondernemingen die de meeste stikstofdepositie veroorzaken op de kwetsbare Natura 2000-gebieden extra mogelijkheden bij het vormgeven aan een toekomstplan met significant minder stikstofuitstoot. Dit betreft voornamelijk agrarische, maar ook een aantal industriële ondernemingen. De overheid biedt deze agrarische ondernemingen uitgebreide ondersteuning bij de keuze voor (een combinatie van) innoveren, omschakelen, extensiveren of verplaatsen, of bij vrijwillige beëindiging van de

³ [Provinciaal blad 2021, 2382 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

⁴ [Kamerbrief over voortgang aanpak piekbelasting | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

activiteiten". Vooralsnog gaan de maatregelen volledig uit van vrijwilligheid. Een deel van de maatregelen komt bovendien later dit jaar (pas) beschikbaar.

Belangrijkste maatregel die al wel beschikbaar is – en volledig ten goede komt aan de natuur – is de landelijke Beëindigingsregeling Veehouderij Plus (LBV+). Beoogd is dat de LBV+ alleen zal zorgen voor een gemiddelde reductie van stikstofdepositie van 100 mol/ha/jr.

Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Op 27 juni jl. hebben GS het ontwerp-PPLG Overijssel⁵ vastgesteld. Het PPLG vloeit voort uit de eerder genoemde Wet stikstofreductie en natuurverbetering en het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (artikel 1.12b en verder Wnb).

Het ontwerp PPLG Overijssel verbindt drie doelen met elkaar:

- Het behoud en de versterking van de sociaaleconomische kwaliteit van het platteland;
- Het realiseren van een toekomstbestendig perspectief voor de landbouw en
- Het realiseren van natuurherstel, een robuust watersysteem en minder emissies van broeikasgassen.

Het PPLG Overijssel gaat uit van een gecombineerde aanpak met drie sporen:

Spoor 1: in heel Overijssel – het geleidelijk realiseren van een grondgebonden melkveehouderij (binnen door het Rijk te stellen kaders).

Spoor 2: in de gebieden met een complexe meervoudige opgave – het gebiedsgericht realiseren van de opgaven voor KRW (droge zandgronden Twente), veenweide (Noordwest-Overijssel), overgangsgebieden rond Natura 2000-gebieden en tenslotte: groenblauwe dooradering in combinatie met een toekomstbestendige landbouw in deze gebieden;

Spoor 3: het bedrijfsgericht uitvoeren van maatregelen voor toekomstbestendige landbouw binnen de randvoorwaarden voor milieu en goede verdienmodellen.

Het PPLG is een programma op hoofdlijnen; een doorvertaling van de opgaven naar zes deelgebieden en een juridische borging van maatregelen zal moeten volgen. Voor stikstofdepositie zal op basis van generiek beleid én gebiedsgerichte aanvullende maatregelen in gebiedsprocessen worden uitgewerkt hoe benodigde reductie wordt bereikt. De doorvertaling, uitwerking en juridische borging van maatregelen kosten tijd.

Bij de gebiedsuitwerking in het PPLG is waarschijnlijk dat rond Vecht- en Beneden Regge-gebied en de andere gebieden een overgangsgebied nodig is waarin een aanzienlijke stikstofreductie-opgave ligt. Daarmee wordt ook duidelijk wat het PPLG betekent voor individuele bedrijven.

B.2.4 Afwegingsruimte

Uit het toetsingskader (2.1) en de staat van de natuur (2.2) volgt dat in beginsel van de intrekkingsbevoegdheid gebruik moet worden gemaakt als onvoldoende andere passende maatregelen worden genomen om verslechtering van natuurwaarden te voorkomen. Hoewel er in Overijssel veel wordt geïnvesteerd in herstelmaatregelen en instandhoudingsmaatregelen en er ambitieuze plannen zijn om te komen tot de benodigde reductie van stikstofdepositie (2.3), zijn nog geen onontkoombare maatregelen vastgesteld. De vraag is of er in de gegeven omstandigheid ruimte is voor een nadere belangenafweging door Gedeputeerde Staten.

Artikel 5.4 lid 2 Wnb is een 'gebonden bevoegdheid'. Een dergelijk dwingende wetsbepaling kan door het evenredigheidsbeginsel opzij worden gezet "indien sprake is van bijzondere omstandigheden die niet (ten volle) zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever en die de wettelijke bepaling zozeer in strijd doen zijn met het evenredigheidsbeginsel dat die toepassing achterwege moet blijven"⁶.

⁵ [Brief van GS over Ontwerp PPLG Overijssel Provincie Overijssel \(notubiz.nl\)](#)

⁶ ECLI:NL:RVS:2023:772

Wij menen dat dit het geval is. Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden, waarmee in de Wnb een omgevingswaarde is opgenomen die het tijdspad vastlegt voor de benodigde stikstofreductie. In de artikelen 1.12b en verder van de Wnb is beschreven hoe daartoe wordt gekomen. Dit was niet 'verdisconteerd' in de Wnb op het moment dat artikel 5.4 tweede lid en artikel 2.4 Wnb in de wet werden opgenomen. Overigens was de Wet stikstofreductie en natuurverbetering ook nog niet in werking getreden op het moment dat de Afdeling de 'Logtsebaan-uitspraak' deed. Al met al zien wij daarin voldoende reden om aan te nemen dat er voor Gedeputeerde Staten afwegingsruimte is bij de beoordeling van de verzoeken.

B.2.5 Stalemissies

Wij komen tot de conclusie dat (gedeeltelijke) intrekking van de verleende vergunning onevenredig is. Daarbij overwegen wij het volgende:

- Intrekking van de vergunning levert een beperkte bijdrage aan oplossing van het stikstofprobleem. De stalemissies van het bedrijf vormen in 2030, rekening houdend met de autonome daling, circa 0,26% van de gemiddelde overbelasting op kwetsbare habitats in het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden Regge-gebied.
- Met de genomen en te nemen maatregelen beschreven in paragraaf 2.3 verwachten wij op termijn de benodigde stikstofreductie te realiseren en te voldoen aan de verplichtingen uit de Habitatrichtlijn.
- Wij hebben de overtuiging dat de transitie in het landelijk gebied alleen kan slagen als we werken van 'onderop' en gebruik maken van de netwerken die Overijssel rijk is. Een individuele ondernemer besluit zelf over de eigen toekomst binnen het wettelijk kader en het gebiedsproces. Het op verzoek van derden willekeurig intrekken van vergunningen is in strijd met deze aanpak en zal een averechts effect hebben voor het draagvlak in het gebied.
- Intrekking van de vergunning heeft grote gevolgen voor de onderneming. Het leidt tot verlies van inkomen en heeft aanzienlijke vermogensschade tot gevolg, in de vorm van waardedaling van de boerderij en afschrijving van productiemiddelen. Het bedrijf zou in dat geval overigens wel in aanmerking komen voor nadeelcompensatie. Maar bovendien doorkruist de (dreigende) intrekking ieder perspectief met betrekking tot opvolging in het bedrijf en/of veranderingen in de bedrijfsvoering. Niet uitgesloten is dat het bedrijf in de toekomst – al dan niet met de nodige aanpassingen – op dezelfde plek op een duurzame manier kan worden geëxploiteerd. Intrekking van de vergunning op dit moment heeft onomkeerbare gevolgen voor het bedrijf van de vergunninghouder.
- Gelet op het rechtszekerheidsbeginsel geldt intrekking van een vergunning in algemene zin als ultimum remedium. Een vergunning is echter geen eeuwigdurend recht of eigendom, temeer omdat de wet onder bepaalde condities aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid geeft om een vergunning in te kunnen of moeten trekken. Bovendien geldt rechtszekerheid ook voor MOB/VL als verzoekers. Wel kan worden betoogd dat het effect van intrekking op de overbelasting relatief gering is en derhalve is bij afwijzing van het verzoek de aantasting van de rechtszekerheid aan de kant van de verzoekers betrekkelijk. Omgekeerd weegt de aantasting van de rechtszekerheid bij vergunninghouder zwaar gelet op de gevolgen voor het bedrijf.
- MOB/VL verwijst in haar verzoeken naar het Dansk Akvakultur-arrest⁷ van het Europese Hof van Justitie, waaruit zou volgen dat onderzocht dient te worden of intrekking van de vergunning noodzakelijk is ter uitvoering van artikel 6 lid 2 Hrl. Dat is ons inziens onjuist. De situatie in die Deense zaak was dat naar nationaal recht voor voortzetting van een activiteit een nieuwe natuurtoestemming was vereist. Dat is hier niet het geval. Overigens biedt het genoemde arrest onder verwijzing naar een eerder arrest⁸ juist aanknopingspunten voor een benadering waarin intrekking alleen aan de orde is als geen andere passende maatregelen (kunnen) worden genomen.
- Bovendien concluderen wij dat uw verzoek om beperking van stalemissies met toepassing van artikel 2.4 van de Wnb niet slaagt omdat deze activiteit wordt gereguleerd door een vergunning. Volgens de Memorie van Toelichting is de aanschrijvingsbevoegdheid van toepassing in situaties waarin een activiteit niet wordt gereguleerd via een vergunning. Gedacht kan worden aan

⁷ ECLI:EU:C:2022:864

⁸ Grüne Liga Sachsen e.a., EU:C:2016:10

bestaand gebruik. In dergelijke gevallen moet er een alternatief instrument zijn om passende maatregelen te treffen als de activiteit tot mogelijke verslechtingen of significante verstoringen kan leiden⁹. Aangezien in onderhavige situatie sprake is van een vergunde activiteit en de vergunning een alternatief instrument is om passende maatregelen te kunnen treffen, als dit nodig is, wordt uw verzoek dan ook afgewezen.

B.2.6   Andere emissies

Voor zover bemesten plaatsvindt, voor het verzoek om toepassing van artikel 2.4 Wnb, zijn de overwegingen ten aanzien van stalemissies van overeenkomstige toepassing.

---

⁹ MvT 2011-2012, 33 348, nr.3 p. 106